

Gäller för: Kungälv Sjukhus

Giltig från: 2026-04-16

Innehållsansvar: Marie Järnroos, (marja78), Undersköterska

Giltig till: 2028-04-16

Granskad av: Susanne Jähnke Thuresson, (susja11), Samordnare

Godkänd av: Philipp Meijering, (phime1), Chefläkare

Trycksår – riskbedömning, Kungälv sjukhus

Trycksår orsakar stort lidande för patienten och går i de flesta fall att undvika. Det är därför viktigt att arbeta förebyggande och systematiskt¹.

Syfte

Syftet med rutinen är att beskriva det riskförebyggande arbetet på Kungälv sjukhus och hur det ska dokumenteras i patientjournalen Melior.

Västra Götalands Regionen (VGR) har beslutat att följa rekommendationer utarbetade av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i "Nationell satsning för ökad patientsäkerhet, Trycksår, åtgärder för att förebygga"^{1, 2}.

Målet är att förebygga trycksår. Att antalet vårdtillfällen där trycksårkategori 1-4 uppkommer, ska understiga 1,5%¹. Att patientens risk/er uppmärksammas och åtgärd/er sätts in och dokumenteras på ett tydligt sätt i patientjournalen Melior för att bidra till en god och säker vård.

Det är viktigt att alla yrkeskategorier, oavsett var vården sker, har rutiner för att identifiera patienter i riskzon för att utveckla trycksår^{1, 2}.

¹ Patientsäkerhetsplan 2022 i Västra Götaland [Microsoft Word - Patientsäkerhetsplan med bilder_KL \(vgregion.se\)](#)

² Sveriges kommuner och landsting (2011) Trycksår-åtgärder för att förebygga. ISBN 978-91-7164-633-0. [7164-633-0 by Sveriges Kommuner och Landsting - Issuu](#)

Arbetsbeskrivning

Definition av trycksår

Trycksår är en lokal skada i hud och/eller underliggande vävnad, vanligtvis över benutskott, och är ett resultat av tryck, eller tryck i kombination med skjuv³.

Hudstatus/**trycksårsbedömning**

- Kontroll/bedömning av hudstatus skall göras på **alla** patienter. Detta kan göras genom att man tittar på tryckutsatta lokalisationer eller att man frågar patienten.
- Hudstatus skall göras så snart som möjligt.
- Tänk även på att medicinteknisk utrustning tex syrgasslang, kateter och styva halskragar kan orsaka tryck. Hudstatus bedöms på nytt efter större kirurgi och vid förändring i patientens status. På identifierade riskpatienter bedöms hudstatus dagligen⁴. Detta dokumenteras under åtgärder i riskbedömningen sökord, hudinspektion dagligen.
- Kontroll av hudstatus inför utskrivning ska göras när pat lämnar avdelningen, helst så nära inpå utskrivning som möjligt.

Dokumentation

- Kontrollen av hudstatus dokumenteras i Melior, vid inskrivning under sökord-*trycksår vid inskrivning*, detta hittas i ankomstsamtalet.
- Vid utskrivning dokumenteras hudstatus under Omvårdnadsstatus, sökord *trycksår vid utskrivning*.

Vid konstaterat trycksårkategori 1-4, öppnas IVP/vårdplan. För de olika trycksårskategorierna, se länk: [Trycksårskategorier](#)

- Både SSK/USK dokumenterar, vid dokumentation är det viktigt att alla hjälps åt.

³ <http://www.vardhandboken.se/Texter/Trycksar/Riskbedomning/> hämtad Oktober 2022

⁴ National Pressure Ulcer Advisory Panel and European Pressure Ulcer Advisory Panel. Prevention and treatment of pressure ulcers: clinical practice guideline. Washington DC: National Pressure Ulcer Advisory Panel: 2009. Kortversion av riktlinjer finns översatt till svenska: [swedish-quick-reference-guide-final-june2018.pdf \(epuap.org\)](#) hämtad Oktober 2022

Riskbedömning

- Mallen hittas under sökord: patientsäkerhet riskbedömning, RISKBED TRYCKSKADA.
- Riskbedömning ska göras på **alla** patienter.
- Detta skall göras så snart som möjligt vid ankomst till sjukhus.

Som stöd för bedömning av trycksårsrisk används Modifierad Nortonskala, för mer information se länk: [Modifierad Norton](#)

Det kan vara en klinisk bedömning eller en bedömning med hjälp av standardiserat formulär, detta finns i mallen riskbedömning.

I riskbedömning finns 3 alternativ:

1. Ja, uppenbar risk enligt klinisk bedömning
2. Svårbedömt
3. Nej, enligt klinisk bedömning

Om man väljer Ja, uppenbar risk, får man i dokumentationsmallen öppna trycksårsrisk åtgärder, se bilaga 1.

Väljer man svårbedömt, får man gå vidare och genomföra riskbedömning enligt modifierad Nortonskala.

Bedömningen ger en summa. Alla poäng under 20 indikerar förhöjd risk. Även om poängen blir 20 eller mer kan patienten bedömas ha en risk att utveckla trycksår.

Risk för trycksår kan uppkomma under vårdtiden, tex vid förändring i patientens status eller efter större kirurgi. Vid förändring görs en ny riskbedömning.

Trycksårsförebyggande åtgärder

Om patienten har risk för tryckskada ska förebyggande åtgärder planeras, genomföras och dokumenteras i journalen.

Trycksårsförebyggande åtgärder finns under riskbedömningen i Melior. För åtgärder se bilaga 1.

Trycksår/skada under vårdtid

Om ett trycksår uppkommer under vårdtiden ska detta dokumenteras i Melior.

Åtgärderna behöver ses över för att minska risken för fler trycksår eller försämring av det uppkomna.

Det ska även rapporteras som en avvikelser i MedControlPro. Gröna korset är ett bra hjälpmedel för att öka riskmedvetenheten och förebygga riskerna.

Ansvar

Alla som arbetar i patientnära vård ska arbeta enligt denna rutin. Respektive linjeförman ansvarar för att rutinen är känd och följs. Chefläkare ansvarar för att rutinen finns.

Relaterad information

- [Fall – riskbedömning](#)
- [Vårdhandboken trycksår](#)
- [Vårdhandboken Riskbedömning Trycksår](#)
- [Trycksårskort.pdf \(skr.se\)](#)
- [Madrasser tryckavlastandedynamiska och positioneringskuddar v.2.pdf \(vgregion.se\)](#)

Webbutbildning

- Sårsmart ett test i att bedöma sår

Trycksårsförebyggande åtgärder

Åtgärder:

- Information till patient
- Information till närstående
- Patient avböjer åtgärder
- Madrassval
- Sittdyna
- Förflyttningshjälpmedel
- Lägesändring
- Nutrition
- Hudvård
- Hudinspektion dagligen
- Andra aktiviteter än dom föreslagna kan skrivas in som fritext

Efter varje åtgärd finns utrymme att skriva fritext, kopplat till den aktuella åtgärden.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Kungälv's Sjukhus

Innehållsansvar: Marie Järnroos, (marja78), Undersköterska

Granskad av: Susanne Jähnke Thuresson, (susja11), Samordnare

Godkänd av: Philipp Meijering, (phime1), Chefläkare

Dokument-ID: SV9024-2108058916-119

Version: 8.0

Giltig från: 2026-04-16

Giltig till: 2028-04-16